

Door een onzer redacteuren

DEN HAAG, 22 mei — De verrassing van de verkiezingsuitslag was voor de opinie-onderzoekers net zo groot als voor de kiezers en de politici. Net als bij de Belgische stembuslag enkele maanden geleden had niemand voorspeld dat de grootste regeringspartij in de laatste week voor de beslissende dag zoveel kiezers aan zich zou kunnen binden.

Het CDA behaalde 54 zetels, hoewel het Nipo 49 had voorspeld en Inter/View (het bureau van onderzoeker M. de Hond) maximaal 48. Voor de PvdA rekende het Nipo op 56 en Inter/View op minimaal 53; het werden er 52. Bij de VVD zaten beide slechts één zetel naast het resultaat. Inter/View rekende op minimaal negen zetels voor D66, het Nipo op tien. Het werden er negen.

De opmerkelijke uitslagen zijn bereikt na een maandenlange periode waarin de aanhang van de drie grootste partijen nauwelijks van omvang veranderde. De regeringspartijen samen zijn al sinds 1983 niet meer boven de vijftig procent uitgekomen. Gisteren verzamelden zij 52 procent achter zich; 48 procent was ge-

Uitslag ook voor peilers opinie grote verrassing

noeg geweest om de meerderheid te behouden.

Van de verwachte nek-aan-nek-race in de loop van de avond kwam niets terecht. De eerste prognose op basis van de schaduwverkiezingen tot 18.00 uur gaven al aan dat de coalitie 78 zetels zou halen. Dat aantal groeide in de loop van de avond tot 81.

Onderzoeker M. de Hond van bureau Interview meent dat het CDA de onverwachte winst te danken heeft aan het optreden van lijsttrekker Lubbers in de tv-debatten van de laatste week. Directeur G. Schild van het Nipo is dat met hem eens. Schild wijst erop dat de voorspelling voor alle partijen, behalve CDA en PvdA heel goed was. Ook het totaal van CDA en PvdA was goed voorspeld. Maar de gewel-

dige wisseling van kiezers tussen CDA en PvdA in de laatste week was een complete verrassing. „De mobiliteit van de kiezers was groter dan wij taxeerden”.

Schild zegt eind vorige week er wel al op te hebben gewezen dat het met het CDA beter ging dan alleen uit de kiezersaanhang bleek. „De voorkeur van de kiezers voor een CDA-VVD-kabinet steeg de laatste weken opvallend. Daarom heb ik op 16 mei gezegd dat ook een uitslag van 76 of 77 zetels mogelijk zou zijn. We hebben ook vastgesteld dat Lubbers met vlag en wimpel het laatste grote debat met Nijpels en Den Uyl op dinsdagavond heeft gewonnen. De laatste grote verschuiving ten gunste van het CDA hebben we echter niet gemeten. Op een gegeven moment stop je. Onze laatste peiling was die van 12 mei.”

De Hond, die dagelijks driehonderd mensen laat ondervragen, zei woensdagochtend dat de kansen voor de coalitie op het laatste moment waren verbeterd. Ook hij toonde zich gisteravond echter zeer verbaasd over de aardverschuiving ten gunste van het CDA die op de vertkiezingsdag zelf heeft plaatsgevonden.